

Yritysten päivittäinen palontorjunta

Suojeluohje 1.1.2006

1. Tarkoitus
2. Velvoittavuus
3. Järjestys ja puhtaanapito
4. Tupakointi
5. Tulityöt
6. Rakenteellinen palontorjunta
7. Alkusammutus ja sammutuslaitteistot
8. Tuhopolttujen torjunta
9. Palavat nesteet ja kaasut
- 9.1 Palavat nesteet ja kaasut
- 9.2 Nestekaasu
10. Lämmityslaitteet
11. Sähkölaitteet
12. Rakennus-, korjaus- ja asennustyömaat
13. Varastointi
- 13.1 Varastorakennus
- 13.2 Kuormauslaiturit
- 13.3 Ajoneuvot
- 13.4 Trukit
14. Palontorjuntavalmius
15. Teollisuusyritykset
- 15.1 Tulityöt palavien nesteiden ja kaasujen käsittelypaikalla
- 15.2 Tylityöt räjähdysvaarallisessa kohteessa
- 15.3 Palavien nesteiden ja kaasujen valmistus ja käsittely
- 15.4 Sähkölaitteet
- 15.5 Koneiden kunnossapito
- 15.6 Varastointi tuotantotiloissa
16. Suojeluohjeet

1. Tarkoitus

Tämä suojeluohje on voimassa vakuutuskohteen suojaamiseksi palovahingoilta. Tätä suojeluohjetta tulee noudattaa kaikissa yrityksissä ja teollisuuslaitoksissa. Suojeluohjetta noudattamalla voidaan ehkäistä vahinkojen syntymistä ja pienentää vahingon määrää.

2. Velvoittavuus

Jos suojeluohjetta ei noudateta ja noudattamatta jättäminen vaikuttaa vahingon syntyyn tai sen määrään (laajuuteen), korvausta voidaan vakuutuslainsäädännön mukaan vähentää tai se voidaan evätä. Suojeluohjeet on saatettava myös toimipaikan toiminnasta vastuussa olevien henkilöiden tietoon.

3. Järjestys ja puhtaanapito

Rakennuksissa ja ulkoalueilla järjestyksen ja siisteyden on oltava hyvä, mikä edellyttää mm. seuraavia käytännön toimia:

- palavat jätteet ja käytetyt puhdistusrievut on säilytettävä palonkestävissä, kannellisissa jäteastioissa, jotka tyhjennetään päivittäin. Palonkestävät jätteiden keräilyastiat on sijoitettava ulos siten, ettei palo voi levitä niistä

- ahtaat paikat, kuten lattian alustat, kuljetustunnelit, tuuletuskanavat, koneiden alustat, kanavat, kuopat yms. on pidettävä puhtaina pölystä ja muusta palavasta materiaalista
- ylimääräinen palokuorma (esim. kuormalavat ja pakkausmateriaali) on poistettava ja toimitettava niille varattuihin paikkoihin
- kaapelihyllyt on pidettävä puhtaina
- kulkuväylät on pidettävä vapaina.

4. Tupakointi

Tupakointi on sallittu vain merkityillä paikoilla. Tupakointipaikoilla on oltava paloturvalliset tuhkakupit, jotka tyhjennetään säännöllisesti sovittuun paikkaan.

5. Tulityöt

Tulitöitä vakituisella tai tilapäisellä tulityöpaikalla tehtäessä on noudatettava suojeluohjetta Tulityöt D10, Turva.

Tulityöt on aina, kun se on mahdollista, tehtävä vakituisella tulityöpaikalla. Tilapäisellä tulityöpaikalla työskentelyyn on aina saatava kirjallinen tulityölupa ja tulityöntekijällä on oltava voimassa oleva tulityökortti.

Katto- ja vedeneristystöiden tulitöitä tehtäessä on samoin noudatettava suojeluohjetta Tulityöt D10, Turva. Katto- ja vedeneristystöiden tulitöihin on aina saatava kirjallinen tulityölupa ja tulityön tekijällä on oltava voimassa oleva katto- ja vedeneristysalan tulityökortti.

6. Rakenteellinen palontorjunta

Palo-ovien ja -luukkujen kunnosta on jatkuvasti huolehdittava. Palo-ovien on oltava itsestään sulkeutuvia ja salpautuvia. Palo-ovet on pidettävä suljettuina. Jos tilan käyttö vaatii palo-oven pitämistä jatkuvasti auki, on käytettävä suljinlaitteistoa, joka automaattisesti sulkee ja salpaa oven tulipalon sattuessa. Oviautomaatiikalla varustetun palo-oven on sulkeuduttava sähkökatkoksen sattuessa tai on käytettävä verkkovirrasta riippumatonta virtalähdettä. Virtalähteen kunto sekä oven sulkeutuminen ja salpautuminen on varmistettava säännöllisin tarkastuksin.

Osastoivissa rakenteissa ei saa olla aukkoja. Putki- ja kaapeliläpiviennit on tiivistettävä osastointivaatimusta vastaavasti.

7. Alkusammutus ja sammutuslaitteistot

Alkusammuttimien (pikapalopostit, sisäpalopostit, ulkopalopostit, vaahtopalopostit, sankoruiskut, palovesitynnyrit, käsiammuttimet, siirrettävät sammuttimet ja sammutuspeitteet) on aina oltava toimintakunnossa. Niiden sijaintipaikat on oltava helposti havaittavissa, ne on merkittävä selvästi ja niihin on aina päästävä helposti käsiksi jättämällä edusta vapaaksi sekä huolehdittava, että sammuttimien hakumatka on tarkoituksenmukainen. Alkusammuttimet on tarkastettava säännöllisesti. Normaalisti tarkastusväli on enintään kaksi vuotta. Kohteissa, joissa käsiammutin on jatkuvasti alttiina sammuttimen toimintakuntoa heikentäville tekijöille, kuten kosteudelle, sään vaihteluille ja tärinälle, on tarkastusväli enintään yksi vuosi. Liikkuvissa työkoneissa on käsiammuttimien tarkastusväli enintään puoli vuotta. Sammutukseen käytetty ja osaksi tai kokonaan tyhjennetty käsiammutin on toimitettava välittömästi huoltoon.

Käsiammuttimen saa tarkastaa ja huoltaa vain Turvateknikkakeskuksen hyväksymä huoltaja tai huoltoliike.

Automaattisen sammutuslaitteiston ylläpidossa on noudatettava suojeluohjeita Sprinklerilaitteiston ylläpito, F21, Turva ja Kaasusammutuslaitteiston ylläpito, F22, Turva.

8. Tuhopoltojen torjunta

Syttyvää materiaalia ei saa säilyttää rakennuksen ulkoseinustoilla, mikäli se aiheuttaa palon leviämisaaran rakennukseen.

Lastauslaitureilla ja -katoksissa ei saa säilyttää materiaalia, jos asiattomien pääsy näihin kohteisiin ei ole estetty.

Jätteet on säilytettävä siten, että asiattomat eivät pääse käsiksi jätteisiin, mikäli jätteiden syttyminen aiheuttaa palon leviämisaaran rakennukseen.

Rakennuksen ullakot, kellarit ja muut yhteiset tilat on lukittava siten, että asiattomien pääsy näihin tiloihin on estetty.

Porrashuoneissa ja yleisten tilojen käytävillä ei saa säilyttää eikä varastoida mitään tavaraa.

9. Palavat nesteet ja kaasut

Palavien nesteiden ja kaasujen valmistuksessa, kuljetuksessa, käytössä ja varastoinnissa tulee noudattaa niitä koskevia lakeja sekä niiden nojalla annettuja säädöksiä ja ohjeita. (Asetus vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista 29.1.1999/59.) Palavien nesteiden käsittelyä ja varastointia koskevat luvat ja ilmoitukset on pidettävä ajan tasalla.

Jos käsiteltävät määrät ovat jatkuvasti alhaisia, riittää tästä ilmoitus kunnan pelastusviranomaiselle.

9.1 Palavat nesteet

Käsiteltäessä helposti syttyviä palavia nesteitä avoimesti on olemassa palo- ja räjähdysvaara, jonka pienentämiseksi on noudatettava seuraavia turvallisuusohjeita:

- avotulen käyttö ja tupakoiminen kielletään
- sähköasennukset tehdään sähköturvallisuusmääräysten mukaisesti
- koneiden ja laitteiden maadoitus varmistetaan
- palavia nesteitä ei käsitellä kuumien putkien tai koneenosien lähellä
- tulitöitä ei tehdä, jos palavaa nestettä on läheisyydessä. Tällöin käytetään kipinöimättömiä työkaluja tai palava neste poistetaan.

9.2 Nestekaasu

Nestekaasun käytössä ja varastoinnissa on noudatettava seuraavia ohjeita:

- tilapäiskäytössä olevat nestekaasupullot siirretään työajan päätyttyä varastoon tai ulko-oven viereen
- kellaritiloissa ja muissa vastaavissa paikoissa, joissa tuuletus on vaikeaa, ei käytetä nestekaasua
- trukkien nestekaasupullot saa vaihtaa vain siihen määrättyssä paikassa
- nestekaasupullot säilytetään aina pystysuorassa asennossa venttiili ylöspäin, vain tyhjät pullot saa varastoida vaaka-asennossa,
- nestekaasupulloja ei saa sijoittaa maanalaiseen tilaan, porrashuoneeseen, käytävään tai muille poistumisteille
- vähäinenkin nestekaasun haju merkitsee aina vuotoa ja räjähdysvaaraa. Tällöin on otettava huomioon, että nestekaasut kuten palavien nesteiden höyrytkin, ovat ilmaa raskaampia. Nestekaasuvuotoa on suljettava ja huonetila tuuletettava.

10. Lämmityslaitteet

Lämmityslaitteiden suojaetäisyyksiä ja käyttöohjeita on noudatettava.

Savuhormit ja niiden läpiviennit on tarkastettava ja pidettävä jatkuvasti kunnossa.

Sähkölämmityslaitteiden tulee täyttää sähköturvallisuusmääräysten vaatimukset. Avorakenteisia säteilylämmittimiä ei saa käyttää tehdasrakennuksissa eikä varastoissa. Sähkölämmittimet tulisi asentaa kiinteästi eikä niitä saa peittää.

Tilapäisten lämmityslaitteiden paloturvallisuuteen ja sijoitukseen on kiinnitettävä erityistä huomiota.

11. Sähkölaitteet

Sähkölaitteiden ja -asennusten tulee täyttää sähköturvallisuusmääräysten vaatimukset. Laitteissa ilmenevät viat ja puutteellisuudet on viipymättä korjattava. Lyhytaikaiseen käyttöön tarkoitettujen kuumapintaisten

valaisimien (esim. halogeenivalaisimien) sijoitteluun on kiinnitettävä erityistä huomiota. Tällaiset valaisimet on varustettava kaatumisen estävällä jalalla ja valaisinosa on varustettava suojalla, joka estää materiaalin pääsyn liian lähelle kuumaa pintaa. Lyhytaikaiseen käyttöön suositellaan matalan pintalämpötilan valaisimia esim. loisteputkivalaisimia.

12. Rakennus-, korjaus- ja asennustyömaat

Rakennus-, korjaus- ja asennustyömailla on paloturvallisuutta valvottava erityisen huolellisesti.

Työmailla on noudatettava suojeluohjetta Rakennus-, asennus- ja korjaustyöt B10, Turva.

Roskat, pakkausmateriaalit ja muut turhat, herkästi syttyvät materiaalit on poistettava päivittäin ja toimitettava niille varattuihin paikkoihin.

Työmaan sähkö- ja lämmityslaitteiden kunnosta sekä tulitöiden lupamenettelyn toimivuudesta on huolehdittava jatkuvasti. Työmaan kulkutiet on pidettävä kunnossa ja vapaina sekä henkilökunnan pelastautumista että palokunnan toimintaa varten.

Henkilökunta on perehdytettävä sekä työmaan paloturvallisuusjärjestelyihin että suojeluohjeeseen Rakennus-, asennus- ja korjaustyöt, B10, Turva.

13. Varastointi

13.1 Varastorakennus

Varaston paloturvallisuus riippuu varastoitavan materiaalin palovaarallisuudesta, varastointitavasta, suojaustasosta sekä varaston osastoinnista ja rakenteista. Toiminnan muuttaminen olemassa olevassa rakennuksessa siten, että paloturvallisuuteen vaikuttavat tekijät muuttuvat, edellyttää, että rakennuksen soveltuvuus ja turvallisuustaso uuteen toimintaan tarkistetaan.

Varastotilat varustetaan aina pelastus- ja sammutustyötä helpottavilla laitteilla valitun suojaustason mukaisesti. Suojaustaso vaikuttaa mm. rakennuksen paloluokkaan, suurimpaan sallittuun palo-osastokokoon, savunpoistoon, sekä kantavien ja osastoivien rakennusosien paloluokkavaatimuksiin.

Varastoihin, jotka on varustettu automaattisella sammutus- tai paloilmotuslaitteistolla, on merkittävä ylimmät tavaran pinoamiskorkeudet, joita ei saa ylittää.

13.2 Kuormauslaiturit

Kuormauslaituria saa käyttää vain kuormaukseen, ei varastointiin. Työpäivän lopussa alue on tyhjennettävä pakkausmateriaalista, kuormalavoista, tavaroista ja roskista. Tupakointi kuormauslaiturilla on kielletty.

13.3 Ajoneuvot

Ajoneuvoja ei yleensä saa kuormausta ja purkausta varten ajaa varaston sisään. Jos kuormaus ja purkaus tehdään varaston sisällä, on sen tapahduttava seuraavien ohjeiden mukaisesti:

- ajoneuvot saavat olla sisällä varastossa vain kuormauksen tai purkauksen ajan
- ajoneuvon moottori on sammutettava kuormauksen tai purkauksen ajaksi
- ajoneuvojen muu pysäköiminen varaston sisälle on kiellettyä
- ajoneuvoilla tulee olla riittävä tavaroiden käsittelyalue

- varaston sisällä olevien ajoneuvojen ajoteiden tulee olla selvästi merkittyjä
- ajoneuvoista valunut öljy on poistettava välittömästi.

Ajoneuvoja saa ulkoalueella pysäköidä vain merkityille paikoille.

13.4 Trukit

Sähkötrukeille on osoitettava hyvin tuuletettu latauspaikka. Palavaa materiaalia ei saa säilyttää kahta metriä lähempänä latauspaikkaa. Suositeltavin latauspaikka on erillinen lataushuone.

Polttomoottorikäyttöiset trukit tulee säilyttää osastoidussa hyvin tuulettuvassa ajoneuvosuojassa. Muut ajoneuvot on säilytettävä ulkona tai moottoriajoneuvosuojassa.

14. Palontorjuntavalmius

Yrityksen oma suunnitelmallinen toiminta luo perustan päivittäiselle palontorjunnalle. Yrityksessä tulee olla suojeluorganisaatio, joka huolehtii suojelujärjestelyistä suojelujohtajan johdolla. Suojeluorganisaatio laatii ja ylläpitää yrityksen suojelusuunnitelman, joka sisältää yrityksen onnettomuus- ja uhkatilanteet. Palontorjunta on osa yrityksen suojelujärjestelyä.

Palontorjuntavalmiuden ylläpito on osa yrityksen turvallisuuskulttuuria, jossa turvallisuusasiat on huomioitu kaikilla tasoilla ja koko henkilökunta on sitoutunut sen toteutukseen.

Yrityksen sisäisiä palotarkastuksia on pidettävä määräjain esim. kuuden kuukauden välein. Tarkastuksen tekevän vakioyryhmän muodostavat yrityksen paloturvallisuudesta vastaava henkilö, tarkastettavan osaston esimies sekä kunnossapidon edustaja. Lisäksi mukana voi olla muita yrityksen turvallisuudesta vastaavia henkilöitä. Sisäisessä palotarkastuksessa käydään läpi kaikki yrityksen rakenteelliseen- ja operatiiviseen paloturvallisuuteen vaikuttavat seikat sekä suojeluohjeiden noudattaminen.

Yritykselle tulee laatia kirjallinen palontorjuntaohje, joka jaetaan kaikille työntekijöille. Palontorjuntaohjeessa on oltava ohjeet henkilöiden pelastamisesta, paloilmotuksen tekemisestä, alkusamuttimien käytöstä ja muista toimista palon sattuessa.

Työntekijät on perehdytettävä tarpeellisiin paloturvallisuustekijöihin mm. alkusamuttimien oikeaan käyttöön palotilanteen varalta. Säännöllisellä koulutuksella työntekijät saadaan toimimaan oikealla tavalla ja omaksumaan oikea asenne paloturvallisuuteen.

15. Teollisuusyritykset

15.1 Tulityöt palavien nesteiden ja kaasujen käsittelypaikalla

Ennen työn aloittamista korjattava säiliö, laite tai putki on tyhjennettävä huolellisesti palavista nesteistä tai kaasuista sekä huolehdittava riittävästä ilmanvaihdosta. Kaasupitoisuus on mitattava ennen työn aloittamista ja tarvittaessa työn aikana.

15.2 Tulityöt räjähdysvaarallisessa kohteessa

Räjähdysvaarallisia kohteita ovat tilat, joissa räjähdysvaaran aiheuttaa syttyvän nesteen höyry tai kaasu ilmaan sekoittuneena, tulenarka pöly ilmaan sekoittuneena tai varsinaiset räjähdysaineet.

Jos tulityöt ovat näissä kohteissa välttämättömiä, on otettava yhteys paikalliseen paloviranomaiseen ennen tulitöiden aloittamista.

15.3 Palavien nesteiden ja kaasujen valmistus ja käsittely
Palo- ja räjähdysvaaran torjumiseksi on huomioitava kohdan 6 lisäksi seuraavat asiat:

- avotulen käyttö ja tupakointi on ehdottomasti kielletty
- käytetään sähköturvallisuusmääräysten mukaisia sähköasennuksia ja -laitteita
- maadoitetaan palavien nesteiden käsittelyastiat
- käytetään tarvittaessa kipinöimättömiä työkaluja
- ei käytetä keinokuituvaatetusta staattisensähkön välttämiseksi
- varataan riittävä määrä alkusammutuskalustoa (yleensä jauhe- tai hiilidioksidisammuttimia).

Palavien nesteiden ja kaasujen käsittelyssä tulee varmistua riittävästä ilmanvaihdosta, ettei ilmaan pääse syntymään räjähdyskelpoisia tai terveydelle vaarallisia kaasun pitoisuuksia.

15.4 Sähkölaitteet

Palo- ja räjähdysvaarallisissa tiloissa on sähkölaitteiden ja -asennusten kuntoon kiinnitettävä erityistä huomiota. Tilapäisasennusten tulee täyttää näille tiloille asetetut vaatimukset. Ne sähkölaitteet, joita ei käytetä työajan jälkeen, on tehtävä jännitteettömiksi.

Sähköturvallisuusmääräysten mukaisina ja ne on huollettava valmistajan ohjeiden mukaisesti. Sähkömoottorit on pidettävä kuivina ja puhdistettava säännöllisesti. Moottorin vaippa ripoineen on puhdistettava pölystä

ja liasta, jottei jäähditys huonontuisi. On huolehdittava myös siitä, että jäähdytysilma-aukot pysyvät vapaina.

15.5 Koneiden kunnossapito

Koneet on voideltava voiteluohjelman mukaisesti. Voimansiirto- ja kuljetinhihnojen kuntoa ja kireyttä on tarkkailtava säännöllisesti.

Trukit ja muut liikkuvat työkoneet on huollettava ja pidettävä kunnossa jatkuvasti. Polttoaineen lisäyksen ja sähkötrukin latauksen saa tehdä vain siihen tarkoitukseen varatussa paikassa. Työajan päätyttyä trukit tulee viedä niiden säilytystiloihin. Trukkeja saavat käyttää ja huoltaa vain ammattitaitoiset henkilöt.

15.6 Varastointi tuotantotiloissa

Varsinaiseen tuotantolaitokseen ei saa varastoida enempää tavaraa kuin mitä tuotanto välttämättä edellyttää. Koneiden ja sammutuskaluston ympäristö on ehdottomasti pidettävä vapaana. Tarpeettomat pakkaustarvikkeet on poistettava ja toimitettava niille varattuihin paikkoihin.

16. Suojeluohjeet

- Rakennus-, asennus- ja korjaustyöt, B10, Turva
- Tilityöt, D10, Turva
- Sprinklerilaitteiston ylläpito, F21, Turva
- Kaasusammutuslaitteiston ylläpito, F22, Turva

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva

Pääkonttori: Järvensivuntie 3, 33100
Tampere Postiosoite: PL 117, 33101 Tampere
Puhelin: 01019 5107
Sähköposti: yrityspalvelu@turva.fi